

Сьомко Т.М. Педагогічні умови організації розвивального середовища в НУШ на засадах креативності // Формування сучасної науки: методика та практика: матеріали I Міжнародної студентської наукової конференції (Т. 2), м. Кам'янець Подільський, 29 жовтня, 2021 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2021. С.84–87.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В НУШ НА ЗАСАДАХ КРЕАТИВНОСТІ

Сьомко Тетяна Михайлівна

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту педагогіки

Науковий керівник: Павленко Віта Віталіївна

канд. пед. наук, доцент кафедри професійно-педагогічної, спеціальної
освіти, андрагогіки та управління

(Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна)

Освітнє розвивальне середовище школи має позитивний вплив на розвиток креативності учнів та забезпечує формування школярів як гармонійно розвинених особистостей. Доцільно дотримуватися відповідних педагогічних умов у питанні його організації:

- 1.Облаштування освітньо-розвивального середовища відповідно до інтересів учнів різного віку.
2. Наявність куточків, які сприяють підвищенню рівня морального, трудового, фізичного та розумового виховання учнів.
3. Добір варіативного та різнопланового матеріалу щодо оформлення освітньо-розвивального середовища НУШ.
4. Періодичне поновлення освітнього розвивального середовища школи цікавими дидактичними та розвивально-виховними матеріалами.

Структура *творчо-дозвілєвої зони* ЗОШ передбачає:

– умови для активного відпочинку (розмітка «класики», лабіринт), столи для настільного тенісу тощо;

- можливість використовувати стіни для творчості (рамки для малюнків, дошки для малювання)

Зони загального використання передбачають:

- сучасні дизайнерські підходи в оформленні внутрішнього простору та елементи дизайну – 3D, перспектива, колористика,
- цікаву тематику для учнів, як умови розвитку їх творчого мислення, креативної уяви, світогляду та естетичних смаків.

Спортивний осередок школи має такий вигляд:

- спортивний зал з візуалізацією, що мотивує, та дизайном на спортивну тематику;
- сучасне спортивне обладнання
- тренажерний зал з обладнанням для тренувань та хореографічних занять.

Актова зала має такий вигляд:

- творче оформлення зали – сучасний дизайн та візуалізацію;
- обладнання для презентацій та творчих заходів (проектор, комп'ютер, мікрофон).

Бібліотека містить: сучасне оформлення та дизайн приміщення, комфортні меблі; комп'ютерну зону для онлайн навчання; проектор та екран (можливість використовувати бібліотеку для різних форм організації навчання).

Середовище кабінетів галузі «Мистецтво» оснащене такими об'єктами:

- предметами та іграшками, що забезпечують предметно-практичну, ігрову та мовленнєву діяльність учнів;
- наборами предметних, сюжетних картин, добірками ілюстрацій до народознавчого матеріалу;
- добірками художніх та фольклорних творів, ілюстрацій до них;
- добірками картин українських художників, картини місцевих художників;
- дидактичними іграми та завданнями комунікативної, мовленнєвої, лінгвістичної спрямованості на розвиток креативності;
- телепрограмами, мультиплікаційними фільмами;

– настільними, інтелектуальними іграми тощо [4, с. 67].

Освітньо-розвивальне середовище школи виконує навчальну, виховну та розвивальну функцію лише у тому випадку, якщо дитина має змогу розширити, поглибити свої знання самостійно. За допомогою середовища школи дитина вчиться використовувати предмети та знаряддя праці за призначенням, пізнає їх властивості, способи та варіанти застосування.

За допомогою засобів середовища школи значно удосконалюється діяльність дитини та процес її сприймання нової інформації: за умови доцільної організації, середовище школи сприяє, наприклад, орієнтуванню школяра в мистецьких творах (образотворчих, музичних, театральних, літературних), допомагає краще їх зрозуміти, розвиває вміння передати художній образ за допомогою різних мистецьких засобів, стимулює до активної творчої діяльності [2, с. 17].

Освітнє розвивальне середовище НУШ обов'язково повинне включати: матеріали та засоби (деталізовані та умовні), що відповідають конкретній віковій групі, ігрові модулі, макети, предмети-замінники та інші атрибути, які стимулюють розвиток пізнавальних процесів учнів: мислення, уваги, уяви, пам'яті, які є умовами розвитку креативності учня в умовах сучасної школи. Підбирати даний матеріал потрібно, орієнтуючись на вікові особливості молодших школярів, специфіку їх діяльності, рівень сформованості навичок їх використання. Всі предмети середовища школи повинні бути якісними, відповідати санітарним, педагогічним та естетичним вимогам. Важливо пам'ятати, що форма та колір предметів мають велике значення – саме вони надають виразності об'єктам та подіям і завдяки зіставленню допомагають дитині отримати правдиві знання про довкілля [1, с. 7].

Правильне, оригінальне розміщення парт у класі, наявність ігрових зон, куточків «відкриттів», бібліотеки, використання інтерактивних дощок, облаштування класів мультимедійними комплексами, доцільне педагогічне керівництво роботи дитини із комп'ютером: під час пошуку інформації у мережі Інтернет, створенні презентації тощо, на наш погляд, зробить процес

навчання та виховання дітей в умовах школи незвичним, цікавим і захоплюючим.

Створювати розвивальне середовище потрібно, орієнтуючись на вікові особливості школяра, особливості розвитку ігрової діяльності, рівень сформованості навичок їх використання.

Створення оптимального освітнього середовища школи, яке приносить дитині користь, а не шкоду, вимагає чимало знань, умінь та зусиль. Якщо намагатися для кожної гри створити свій осередок, передбачити її тематичний й сюжетний поворот, підібрати стиль ігрового інтер'єру й обладнання, то це принесе не лише багато турбот, а й перевантажить ігрове приміщення та зробить його непридатним для творчості дітей у грі, оскільки зavelика кількість іграшок та їх всебічне спрямування зумовлюють зниження цінності ігрового середовища.

Розв'язувати цю проблему допомагають своєрідні осередки предметно-ігрового середовища. Зокрема, у закладах освіти найчастіше створюють такі ігрові осередки:

1) *драматичний*, що включає набори-обладнання, нескладні декорації, елементи вбрання чи костюмів для ігор-драматизацій та інсценізацій;

2) *осередок настільних дидактичних ігор*;

3) *будівельний*, де зібрані різноманітні конструктори (дерев'яні, пластмасові, металеві), коробки, колодки та інші матеріали, знаряддя та допоміжне обладнання;

4) *музичний*, що передбачає різні види дитячих інструментів, магнітофон, аудіозаписи музичних і літературних творів;

5) *спортивний*, у якому знаходиться різноманітне гімнастичне обладнання, тренажери, спортивний інвентар;

6) *куточок відпочинку*, де розташоване усамітнене місце з диванчиком або ліжечком, м'якими іграшками, на якому дитина могла б перепочити, пофантазувати та інші.

Вимогами до таких ігрових осередків є затишність та простота у трансформуванні. Оскільки у них зберігається чимало матеріалів, посібників, іграшок, важливо передбачити для них спеціальні полиці, шафи, столики, ящики тощо. Частота зміни середовища залежить від бажань та появи нових інтересів у дітей. Позитивно впливатиме й участь самих учнів у створенні креативного освітнього середовища [3].

Саме за таких умов організації розвивального середовища школи на засадах НУШ зростає рівень позитивної мотивації до навчання, адже дитині цікаво та невимушено. Школяр буде прагнути до самостійного здобуття знань, нових відкриттів. Дитина буде вчитися, пізнавати, краще запам'ятовувати, буде більш уважною тощо.

Отже, повноцінний розвиток творчих здібностей учнів початкової школи неможливий без створення оптимального освітнього креативного середовища школи на засадах НУШ та його максимального використання.

Список використаних джерел

1. Дьяченко О.М. Развитие воображения дошкольника. Москва: Международный образовательный и психологический колледж, 2015. 197 с.
2. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. Санкт-Петербург: Питер, 2020. 288 с.
3. Павленко В.В. Креативність: сутнісна характеристика поняття. Креативна педагогіка: [наук.-метод. журнал] / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». Житомир, 2016. Вип. 11. С.120–131.
4. Энгельмейер П.К. Теория творчества. СПб.: «Образование», 2015. 208 с.